

KEMENESVIDEK

KOZERDEKÜ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre ..... kor. Negyedére ..... 2 kor. —
Fél évre ..... Egyre ..... ára 20
sz. .... értékesítési; kedd, szerda és csütörtökön.

Felolvas szerkesztő.
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csellőmölk, D 6 m 8 l k i utca, Gombás ház .....
rendők a lap szellemi és anyagi részét illető
küldemények.

Törvényjavaslat az ügynökökről.

Sok rendezetlen ügyünk között nem az utolsó az ügynökök működésének törvényes szabályozása. Voltak, vannak most is erre nézve törvényeink, de a gyakorlatban ezek nem váltak be.

Különösen a vidéki közönség szenved sok anyagi kárt az ügynökök szel hámoságai következtében. Ezzel éppenséggel nem akarjuk az összes ügynököket támadni, kik a kereskedelemben fontos, sőt szinte nélkülözhetetlen szerepet töltenek be. De bizonyos az, hogy gyakori közöttük a megbízhatatlan elem, kik nemcsak a közönségnek hiszékeny részét, de alkalomadtán a kereskedőket is becsapják.

A lelkiismeretlen, csaló ügynökök között a leglelkiismeretlenebbek rendszeresen azok, kik messze idegenből keresik föl egy-két napra a vidéki magánfeleket. Szelhámosságaik elkövetésében buzdítja őket a biztonság az a tudata, hogy a becsapott vevők a távolságra és az annak következtében drága pereskedésre való tekintetből nem igen szokták igazukat keresni. Ezt legjobban tudják az osztrák ügynökök, kik hazánk vidékeit szemlélik ki szakmányolásaik teretül.

Épp azért helyeselnünk lehet a kereskedelmi miniszter most készült törvényjavaslatának azt a rendelkezését, hogy magánfelekkel csak olyan ügynökök köthetnek üzleteket, csak olyan ügynökök nyújthatnak nem kereskedőkkel megrendeléseket, a kik e célra, hatósági igazolványt kaptak. Ezek az igazolványok az ügynök személyi viszonyainak feltüntetése mellett a megbízó cég nevét is tartalmazzák és birtokosaik feljogosítják az ország egész területén megrendelések gyűjtésére.

A törvényjavaslat leghelyesebb intézkedése azonban az, hogy ilyen igazolványt csak büföldön székelő cégek képviselői kapnak. Hogy ez az intézkedés első sorban az osztrákok ipari inváziója ellen tör, az nyilvánvaló. A kérdés csak az, fogja-e ezt a visszautasítást a szomszéd nyugodtan tűrni. Alapos okaink vannak hinni, hogy nem. Csakhamar meg fognak indulni osztrák részről a tárgyalások, melyeknek eredménye szinte kétségtelen — a hazai iparunkat védő szakasz csakhamar ki fog küszöböltetni a javaslatból s örülnünk kell majd, ha legalább igazolványok megsemmisítéséhez fogják kötni az ügynöki működést, bárha ilyen igazolványt osztrák cégek képviselőinek is fognak kiadni.

Van az új törvényjavaslatnak még egy jó intézkedése is. Érvénytelennek mondja ki ugyanis az ügynökök által kö-

tött ügyleteknek eddig szablonos klauzuláját, mely a részletfizetés kedvezményének elvesztéséről szokott szólni. Azt a kikötést, hogy egy részletnek elmulasztása az egész hatrálékos tartozásnak egy összegben való fizetési kötelezettséget vonja maga után, a javaslat jogilag hatálytalannak nyilvánítja.

Ez a kikötés is sok szegény embernek okoz nagy kárt, a javaslat tehát helyesen intézkedik, a mikor, annak jogi hatályát eltűri.

De ez az intézkedés figyelmünket egyúttal a részletfizetési üzletekre is irányítja. Ezekkel csak annyi visszaélést követnek e, mint a másik, most rendezés alatt levő ügynöki működéssel. Jogosan várhatók tehát, hogy a most tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatot nyomon követni fogja az, a mely a részletfizetési üzletek megrendszabályozása iránt fog intézkedni.

A vándoripar.

Alábbiakban ismertetjük a kereskedelmi miniszternek a vándoripar tárgyában készített egy előadói tervezetét.

A vándoriparról szóló törvényjavaslat legfontosabb része az, a mely a Hegedűs-fele 1900. évi XXV. törvénycikknél hatályon kívül való helyezésével a megrendelés-gyűjtésnek újabb rendezését célozza.

Az új törvény lehetővé fogja tenni azt, hogy a vidéki városok versenyképes cégei a maguk környékén, faluhelyen szabadon gyűjthetnek megrendelést, sőt egyes cégek akár az egész országra is kiterjeszthetik e tevékenységüket, a mint, hogy például most ismerünk egy pozsonyi céget, mely kelengyében beutazta az egész országot. A versenyképes vidéki iparnak és kereskedelemnek a mozgást, a fejlődést korlátlanul meg fogja engedni az új rend.

A koalíció idejében Ausztriával kötött kereskedelmi szerződésünk nyomán egyetlen kedvező pontja az volt, hogy szabadon nyitottunk Ausztriával szemben a vándoriparnak Ausztriától teljesen függetlenül való rendezésére. A vándoriparról szóló törvényjavaslat újból rendeli és pedig akkép, hogy a büföldön való letelepedéshez köti a fogyasztóknál való feladás-gyűjtést, sőt óvatossá még azt is súlyozza, hogy a megrendelés-gyűjtésre nem adható vándoripari engedély azoknak, kiknek üzleti tevékenysége Magyarország területén kizárólag megrendelés-gyűjtésből, illetve megrendeléseknek közvetítéséből állna. Az osztrákok bizonyára pihásként fognak emélt, de tehertelennek lesznek dühökben.

Fontos újítás az új törvényjavaslatnak az is, hogy előadja a megrendelés-gyűjtésről elkövethető visszaéléseket, különösen azokat, melyek a részletfizetési üzletekkel azokat kapcsolatakat lenni. A mai érvényben levő megrendelés-gyűjtés kivételesen meg van engedve, akár oly kikk-

tés mellett is, hogy az egyes vevők az általuk nem közös tulajdonul vásárolt vételár tekintetében egymásért kezességet, vagy egyetemleges kötelezettséget vállalnak. A jövőben ilyen terhes kikötés mellett megrendelést gyűjteni nem lesz szabad és ez igen fontos a tájékozatlan és könnyen befolyásolható vidéki fogyasztóra nézve. Érvénytelen lesz a megrendelés-gyűjtés részletfizetésre azon súlyos kikötés mellett is, hogy egy részlet be nem tartása az egész rendelési összeg esedékességét vonja maga után.

A törvényjavaslat rendezi a szorosabb értelemben vett vándoripari foglalkozást.

Végül rendezi a törvényjavaslat az ömörökös ügyet is országosan, véget vetve e téren is a bizonytalanságnak.

Építőiparosok országos gyűlése.

Megirtuk lapunkban nemrég, hogy a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége az évi november hó 22-én Győrött országos gyűlést tartott.

A vándoripar iránt országos nagy érdeklődés nyilvánul az építőiparosság körében mivel ennek legfontosabb tárgya lesz a kereskedelemügyi miniszter által most kiadott és az építőipar gyakorlásáról szóló törvénytervezet, melyre vonatkozólag a miniszter kikérte a Szövetség véleményét.

A központi vezetőség egyébként már összeállította a győri vándoripar napirendjét, melyen az építőiparosokat érdeklő következő fontos és nagyjelentőségű kérdések szerepelnek:

I. Munkasügyi kérdések: a) a munka szabadságának védelme; b) a munkaadó felelőssége; c) a munkaviszony törvényes megszüntetése; d) a munkabérek szabályozása. Előadó Farkas Géza, a szervezet elnöke.

II. Az építőiparok gyakorlásáról szóló törvényjavaslat véleményessége. Előadó: Erdős Sándor dr., udvari építőmester, a MEOSZ. szövetségtagja.

III. Az építőipari követelések biztosítása. Előadó: Deaky Zeigmond dr., a győri építőiparosok szövetségének ügyésze.

IV. A tanácsokhoz és a gyűlölködés ellen. Előadó: Chalupka Károly győri építőmester, a MEOSZ. szövetségtagja.

V. A kartellkérdés és az anyagtermelői szövetségek ügye. Előadó: Kálmán László dr., budapesti ügyvéd, az anyagtermelői szövetségek ügyésze és Mann Márk építőmester.

VI. A szövetségi munkaviszonyok szervezésének országos, egységes kiépítése. Előadó: Csoknai Vitéz Mihály, a MEOSZ. titkára.

VII. Az Előadó: Edvi rook szövetségi elnöke.

Beöthy hogy őt meghívja a győri vándoripar napirendjét, a miniszternek a munkaviszony törvényjavaslatát a vándoriparossághoz kapcsolatosan nagy tanulmányi kérésűl is rendel a Szövetség a Balatonra. A kérésűlben résztvevőnek a szövetségi tagok címűdeléjei is. A Balaton Szövetség híres tagjai említi: Örsi Ferenc dr. országos képviselő, valamint a MEOSZ. elnökök felelősé-

melyekkel a kormányzati bölcsesség ezen állapotokon segíteni akar.

Lásuk már most, hogy fest ma a hivatalos lap belső része: Nos hát, soha annyi árverés, soha annyi csódnírtmány a hivatalos lap számaiban elő nem fordult, mint most. Egész oldalakat foglal el a hiteles felszólítása, hogy követeléseiket ezen meg ezen tömeg ellen jelentésük be, a részvényszerűségi közgyűlések fopontja a határozathozatal a vállalat felszámolása felől és így tovább. Veszteges mérlegek, szomorú zárszámadások, ezek tartják meg a hivatalos lapot, a fölapon — a dolgok igazi rendje szerint — azon törvények és rendeletek sorozatát kellene találnunk, a melyek hivatra vannak a gazdaság gazdasági processzuson némileg segíteni.

A fölapon pedig a hivatalos lap közli az adónovellát, a melyet a király e hó 8-án szentesített és a mely az Országos törvénytarban augusztus 23-án, mint az 1912. év LIII. t-cikk hirdettetett ki. Tehát ugyanakkor, a mikor tömegestül roskadnak a vállalatok a pénzkrisis hatása alatt, életbe léptetik 1913. január 1-jei hatálylyal az 1909. évi adótörvényt és az 1912. évi adónovellát, a melyek bevallási kényszerrel járó adó és kereseti adó alakjában, magas kulcs-számokkal éppen azt az osztályt terheli meg még jobban, a mely ma a legrosszabb viszonyok között szilárdul.

A pénzügyminiszter 40—60 millió koronával többet akar mindjárt az első években kifizetni az új adótörvények alapján mely a nyilvános számadására kötelezett vállalatoktól fog kitelni. Ha volna ebben az országban igazi gazdasági közvélemény és valódi, nívótása magasztalan álló ipar és kereskedelmi érdekképviselet, akkor nem volna el nap manifestációk és érélyes tiltakozás nélkül az új adótörvények életbeléptetése ellen. Egy általános pénzügyi krízis közepette súlyos adóemeléseket keresztül vinni a legnagyobb bűn az ország önön gazdasági érdekei ellen; legalább a végrehajtási rendeletekre nézve kelene a pénzváltás idejére megfelelő enyhítéseket elérni.

De itt senki sincs, a ki a kereskedő osztály érdekében felemelné szavát és így eshetik meg, hogy a mikor a hivatalos lap egy része a kereskedelem válságos helyzetének dokumentumait tárja elénk, ugyanakkor hirdetik ki az előlapon a kormány panacéáját: az adóemelések sürgős életbeléptetését...

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Mikor már nem volt mit rombolni, felásatta a fundamentumot, mert mist meg onnan hallotta a vakolatát.

Az órnagy régen tisztában volt már ezekkel a kísértetekkel. Nem akarta, hogy az őcsépe falubolondja legyen. Kiszemelt háta házbontó kömüvesek közül egy hosszú szál, bátorintekintű legényt, a kit azután jó pénzért rábírt, hogy maradjon ott az éjjelre szerszámaival együtt, majd ő felkeresi rejtekhelyét és elmondja a többi teendőit.

Hubert egy kis bolthajtás zugában szokott most hálni, mely éppen, hogy az eső ellen őrizte és éppen hogy eltakarta az órnagyot a kőműves legénnyel kik moccanás nélkül figyelték a szerencsétlen ember nehéz lélekcsését. Várták mikor riad fel álmából. Rémes látvány lehetett annak, ki véletlenül haladt arra az országutján.

A régen várt pillanatot végre mégis megérkezett. A legényt hatalmas oldalalókes figyelmeztette munkája megkezdésére. El is kezdődött röktnő a malterkeverés, a csapkodás, a simítás. Az órnagy pedig, a zajt felhasználva, mint a macska iramodott át arra az oldalra, hol az őcsépe feküdt. Az összeszűgödött ember egy pillantás alatt talpon volt, szinte megnyult az alakja mikor verben forgó szemekkel, tájtékozó szájjal és velőtrázóördítással vetette rá magát a kísértetnek hitt legényre. Iszonyú küzdelem fejlődött ki egy pillanatra. A „szellemnek” össze kellett szedni minden erejét, míg legyűrhetette támadóját, kinek bízhatatlan erőt adott bízhatatlan dűhe.

A szombathelyi kiállítás.

Munkában az igazgatóság.

A vas megyei műtörténelmi kiállításra seregyen folynak az előkészületek. Az ország minden része, de a külföld is ritka érdeklődéssel viseltetik a maga nemében páratlan emlékgyűjtemény iránt, a mely tudvalevően szeptember havában, 22-én, nyílik meg.

A kulturpalota tágas nagy helyiségeit már előkészítik a nagy munkához, a szekrények már majdnem készen várják elhelyezésüket. Különböző szekrényekben külön köpöszály, fegyver-, textil-, ékszer- és butorostály lesz s külön osztály egyéb tárgyaknak.

A kulturpalota tüzrendészeti szempontból történt megvizsgálása és az ezt követő sürgős intézkedések teljes biztonságát nyújtanak a kiállított tárgyaknak. A felülvizsgálásra hivatott bizottság hétfőn megvizsgálta a helyiségeket és kifejezte azt a reményt is, hogy a kiállítás megnyitására a Kisfaludy-utcai betonhid gyalogjárója elkészül a így akadálytalanul lebonolyítható lesz a nagy forgalom, a mely előreláthatóan ott naponla előnti a vidéket.

Tudvalevően nagy gondot okozott a kiállítás vezetőségének a biztosítás kérdése, melyben végül úgy döntött, hogy felhívja a kiállítókat, sziveskedjenek saját tárgyaik biztosítási díját viselni. Máris jelentkezett kiállítás, a ki hajlandó erre az áldozatra. Vég Gyn'a borsoki földbirtoikos, igazgatósági tag, a ki jelentékeny összeggel szerepel a kiállítás érdek-listáján, lefizette a biztosítási díjat, neje pedig, Wimpfen Amália grófnő 100 koronát adott a kiállítás céljaira.

Fontos kérdés a rendezésben a vasuti kedvezményes jegyek kérdése, a mely ugyszólván egymagában biztosíthatja a ritka kiállítás nagy sikerét. A déli vasut igazgatósága már megadta a tanuló, illetve iskolák számára, most az elnökség megpróbálja ennek a kedvezménynek a kiterjesztését is keresztülvinni. Az államvasut még nem intézte el a kedvezményt kérő kérvényt, de valószínű, hogy az összes vonalakon mindenki számára megadják a felárnyegy kedvezményét ebből az alkalomból.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Borszéki
GYÖGYÉSZÜDÍTŐVIZ.
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Főraktár Celldömölkön: Gayer Gyulánál

E pillanathban lővés dördült s utána iszonyúan felbődűve zuhant a bolthajtás párkányán át a legény.

Nem fog többé háborgatni az átkozott! — hangzott fel egyidejűleg az órnagy szava, ki ott állott füstölő revolverrel kabúlt őcsépe előtt, ki egész sestetben szinte ádidegve hörögte:

— Jól meglótted... egészen meglótted? — Az órnagy áthajolt a falon, mintha maga is megakarna győződni vajjon jól talált-e?

— Nem kelti fel a kutyát még az itélet trombitája sem!

Es Hubert ur nem ellenkezett többé, mikor a lővés által felriasztott paraszrok felrakták a szekerre, mely meg sem állt a szomszéd városig, hol az órnagy lakott.

A kit még az előbb oly vadálattias dühvel fojtogatott.

A katonás egyszerűséggel butorozott szoba közepén a szétterített nagy szőnyegen egy kicsi gyermek állítja sorba gyalogos és lovas katonáit. Egy tőpördött, de nyugodt arcú, ősz ember ül mellette; ő meg a várakat építi. És olyan józállan kacagnak mindketten az ősz is, a gyermek is, mikor a fakatonák neki szaladnak a várnak és összedöntik azt.

Ha valaki rájuk nézne, nehezen hinné el, hogy apa és fia a játszótársak.

A csódnírtások ellen.

Kereskedőink már régóta panaszkodnak a mai divó csódeljárás ellen, melynek különösen drágaságát kifogásolják.

Megesis nem ritkán, hogy a lefolytatott csódeljárás után a hitelezőknek egyetlen fillér sem jut, mind felemészette a sok költség a kis vagyonot. Sőt van arra is eset, hogy maga a tömeggondnok se jut pénzhez.

A kereskedők tehát hevesen kikelnek a céltalan csódnírtások ellen, melykből, amellet, hogy a veszett fejszének még nyelét sem tudják megmenteni, csak kellemetlenségek, haszontalan időfeccserlés háramlik rájuk.

Ebből a szempontból itélve meg a dolgot, csakugyan igazuk is van. Ám van az éremnek egy másik oldala is, melyet nem volna szabad a kereskedőknek figyelmen kívül hagyniok, ha nem akarják, hogy a csódnírtások korlátozása révén nyerendő kényelmet mas oldalon drágán megfizessék.

Csódót ugyanis csak oly kereskedő ellen nyitnak, a kinek vagyonbúkása nem könyelmű gondalkodás vagy jogtalan eltulajdonítási szándék okozta. Helyesebben: a kire ezeket a vétket bebizonyítani nem lehet, mert üzleti könyve látszólag rendben vannak és ugyancsak látszólag bűnös cselekmény nem terhli üzletvezetését. Ilyenkor a bájba jutott kereskedő legelőbb is hitelezőkhöz fordul és fizetési halasztást kér. Ha nem kapja meg a halasztást, csódot nyitnak ellene, vagy megindítják a bűnvádi eljárást család bukás miatt, aszerint, a mint sikerül magát tisztázni vagy nem. Ha azonban megkapja a kért fizetési halasztást, ugy száz eset közül kilencenkilencben, azonnal megkezd a egyezkedést a hitelezővel, mert csak ritkán fordul elő, hogy az aktívából fedezni lehetne a passzívát. Az egyezkedés a legtöbb esetben sikerül, mert a hitelező tán még inkább fásik a csódtól, melynek költségei a vagyonból reá eső részt igen jelentékenyen megcsökkentené. Elfogadja szivesen még a kis kvótát is, mert ezt biztosan megkapja és semmi kedve sincs, hogy azt a valószínűtlen többlet kedvéért koezástassa.

Hát az ilyen egyezkedés lehet ugyan érdeke a kereskedőnek, magának a kereskedelemnek általában azonban igen nagy kárt okoz. Es első sorban megrendíti a kereskedelem egyik főkéllékét: a hitelt és a hitelbe vetett buzgalmat. Másodsorban pedig ingerli a tisztességtelen hitelező nyerekedési vágyát — s bizony, igen sok kereskedő egész vagyonát csak a hitelezőivel történt egyezségeknek köszönhetik.

Rszek ellen a törvény nem elég erős. As egyedüli, a mi a család egyezkedőket bűnös manipulációikban némileg megfékezte, a csódtól való félelem. Egészen biztosra ugyanis sohasem vehették, hogy valamenyi hitelezőjük el fogja fogadni az egyezkedést és így esetleg pórul járhatnak.

Láthatjuk tehát, hogy teljesen céltalanul csódnírtások csak egyes esetekre vonatkozólag létehetnek, de még az a csódeljárás is, melynek befejezése után a hitelezőknek semmi sem jut, nem céltalan a köznek, a kereskedelemnek általánosságban, mert elriasztja a professzionátus egyezkedőket turpiasságától és megerősíti azt a adatot, hogy minden kereskedőnek sáfárkodásáról — ha bájba jut — esetleg a törvényszék előtt kell számot adnia.

Megjelent!

Az új adótörvények egyszerű ismeretése, melynek tartalmát ismereni minden adófizetőnek feleltérdeklében áll!

Irta: Wolf Zsigmond. Ára 1 korona.

;; Kapható: ;;

a Vörösmarty-könyvnyomdában
DEVECSER, Klapka-utca.

melyekkel a kormányzati bölcsesség ezen állapotokon segíteni akar.

Lássuk már most, hogy fest ma a hivatalos lap belső része: Nos hát, soha annyi árverés, soha annyi csődhirdetmény a hivatalos lap számaiban elő nem fordult, mint most. Egész oldalakat foglal el a hitelezők felszólítása, hogy követeléseiket ezen meg ezen tömeg ellen jelentsek be, a részvénytársasági közgyűlések főpontja a határozathozatal a vállalat felszámolása felől és így tovább. Vesztesegek mérlegek, szomorú zárszámadások, ezek tartkítják most a hivatalos lapot, a főlapon — a dolgok igazi rendje szerint — azon törvények és rendeletek sorozatát kellene találunk, a melyek hivatva vannak a gyászos gazdasági processzuson némileg segíteni.

A főlapon pedig a hivatalos lap közli az adónovellát, a melyet a király e hó 8-án szentesített és a mely az Országos törvénytarban augusztus 23-án, mint az 1912. évi LIII. t.cikk hirdetteit ki. Tehát ugyanakkor, a mikor tömegestül roskadnak a vállalatok a pénzkrisis hatása alatt, életbe lépték 1913. január 1-jei hatályú az 1909. évi adótörvényt és az 1912. évi adónovellát, a melyek bevallási kényszerrel jövedelmi és kereseti adó alakjában, magas kulcsaszámokkal éppen azt az osztályt terheli meg még jobban, a mely ma a legrosszabb viszonyok között sínlódik.

A pénzügyminiszter 40—60 millió koronával többet akar mindjárt az első években kiharozni az új adótörvények alapján mely a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoktól fog kitelni. Ha volna ebben az országban igazi gazdasági közvélemény és valódi, nivatasa magaslátán álló ipar és kereskedelmi érdekképviselő, akkor nem volna el nap manifesztációk és erőlyes tiltakozás nélkül az új adótörvények életbe léptetése ellen. Egy általános pénzügyi krízis közepette súlyos adóemeléseket keresztül vinni a legnagyobb bűn az ország önnön gazdasági érdekei ellen; legalább a végrehajtási rendeletekre nézve kelene a pénzvásálg idejére megfelelő enyhítéseket elérni.

De itt senki sincs, a ki a kereskedő osztály érdekében felemelné szavát és így eshetik meg, hogy a mikor a hivatalos lap egy része a kereskedelem válságos helyzetének dokumentumait tárja elének, ugyanakkor hirdetik ki az előlapon a kormány panaszát: az adóemelések sürgős életbe léptetését...

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Mikor már nem volt mit rombolni, felásatta a fundamentumot, mert mist meg onnan hallotta a vakolatát.

Az őrnagy régen tisztában volt már ezekkel a kisértetekkel. Nem akarta, hogy az őcsacse falbolondja legyen. Kiszemelt háta házbontó körművek közül egy hosszú szál, bátorbontóként legyen, a kit azután jó pénzért rábírt, hogy maradjon ott az éjjelre számszámaival együtt, majd ő felkeresi rejtékelyét és elmondja a többi teendőit.

Hubert egy kis bolthajtás zugában szokott most hálni, mely éppen, hogy az eső ellen őrizte és éppen hogy eltakarta az őrnagyot a kömvies legénygel míg moccanás nélkül figyelték a szerencsétlen ember nehéz lélekzést. Várták mikor riad fel álmából. Rémes látvány lehetett annak, ki véletlenül haladt arra az országúton.

A régen várt pillanatot végre mégis megérkezett. A legényt hatalmas oldalbalókes figyelmeztette munkája megkezdésére. El is kezdődött rüktön a malterkeverés, a csapkodás, a simítás. Az őrnagy pedig, a zajt felhasználva, mint a macska iramodott át arra az oldalra, hol az őcsacse fektűd. Az őszerszorgorodott ember egy pillanattal alatt talpon volt, Szinte megnyult az alakja mikor vérben forgo szemekkel, tájtékoz szájjal és velőtrázóordítással vetette rá magát a kisértetnek hitt legényre. Iszonyú küzdelem fejlődött ki egy pillanatra. A „szellemnek“ össze kellett szedni minden erejét, míg legyűrhetette támadóját, kinek bízhatetlen erőt adott bízhatetlen dűbe.

A szombathelyi kiállítás.

Munkában az igazgatóság.

A vasmegeyi műtörténelmi kiállításra serényen folynak az előkészületek. Az ország minden része, de a külföld is ritka érdeklődéssel viselkedik a maga nemében páratlan emlékgyűjtemény iránt, a mely tudvalevően szeptember havában, 22-én, nyílik meg.

A kulturpalota tágas nagy helyiségeit már előkészítik a nagy munkához, a szekrények már majdnem készen várják elhelyezésüket. Különböző szekrényekben külön köposztály, fegyver-, textil-, ékszer- és butor-ostály lesz s külön ostály egyéb tárgyaknak.

A kulturpalota türendészeti szempontból történt megvizsgálása és az ezt követő sürgős intézkedések teljes biztosságot nyújtanak a kiállított tárgyaknak. A felülvizsgálásra hivatott bizottság hétfőn megvizsgálta a helyiségeket és kifejezte azt a reményét is, hogy a kiállítás megnyitására a Kisfaludy-utcai betonhid gyalogjárója elkészül s így akadálytalan lebonyolítható lesz a nagy forgalom, a mely előreláthatóan ott naponla előtti a vidéket.

Tudvalevően nagy gondot okozott a kiállítás vezetőségének a biztosítás kérdése, melyben végül úgy döntött, hogy felhívja a kiállítókat, sziveskedjenek saját tárgyaik biztosítási díját viselni. Már is jelentkezett kiállítás, a ki hajlandó erre az időzatra. Vég Gyu'na borsoki földbírtokos, igazgatósági tag, a ki jelentékeny összeggel szerepel a kiállítás érdek-listáján, lefektette a biztosítási díjat, neje pedig, Wimpfen Amália grófnő 100 koronát adott a kiállítás céljaira.

Fontos kérdés a rendezésben a vasuti kedvezményes jegyek kérdése, a mely ugyszólván egymagában biztosíthatja a ritka kiállítás nagy sikerét. A déli vasut igazgatósága már megadta a tanulók, illetve iskolák számára, most az előnők megpróbálják ennek a kedvezménynek a kiterjesztését is keresztülvinni. Az államvasut meg nem intézte el a kedvezményt kérő kérvényt, de valószínű, hogy az összes vonalakon mindenki számára megadják a felárnyegy kedvezményét ebből az alkalomból.

Borszéki
GYÓGYES ÜDÍTŐVIZ.
A SZÉNSÁVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Főraktár Csellőműködés: Gayor Gyulánál

E pillanatban lövés dördült s utána iszonyuan felbődülve zuhant a bolthajtás parkányján át a legény.

Nem fog többé háborgatni az átkozott! — hangzott fel egyidejűleg az őrnagy szava, ki ott állott füstölő revolverrel kábult őcsacse előtt, ki egész sestében szinte dideregeve hörgött:

— Jól meglőtöd... egészen meglőtöd? Az őrnagy áthajolt a falon, mintha maga is megakarna győződni vajjon jól találte-e?

— Nem kelti fel a kutyát még az itélet trombitája sem!

Es Hubert ur nem ellenkezett többé, mikor a lövés által felriasztott parasztek felrakták a szekérre, mely meg sem állt a szomszéd városig, hol az őrnagy lakott.

A kit még az előbb oly vadálattal dűhvel fojtogatott.

A katonás egyszerűséggel butorozott szoba közepén a szetterített nagy szőnyegen egy pici gyermek állítja sorba gyalogos és lovas katonáit. Egy tőpörödött, de nyugodt arcú, ősz ember ül mellette; ő meg a varakat építi. Es olyan jól iszen kacagnak mindketten az őz is, a gyermek is, mikor a fakatonak neki szaladnak a varnak és őszsedöntik azt.

Ha valaki rájuk nézne, nehezen hinné el, hogy apa és fiu a játszótársak.

A csődnyitások ellen.

Kereskedőink már régóta panaszkodnak a mai divó csődeljárás ellen, melynek különösen drágaságát kifogásolják.

Megesik nem ritkán, hogy a lefolytatott csődeljárás után a hitelezőknek egyetlen fillér sem jut, mind felemészette a sok költség a kis vagyon. Sőt van arra is eset, hogy maga a tömegmondnok se jut pénzhez.

A kereskedők tehát hevesen kikelnek a céltalan csődnyitások ellen, melykből, amellet, hogy a veszett fejszének még nyelét sem tudják megmenteni, csak kellemetlenségek, haszontalan időfecsérlés háramlik rájuk.

Ebből a szempontból itélve meg a dolgot, csakugyan igazuk is van. Am van az éremnek egy másik oldala is, melyet nem volna szabad a kereskedőknek figyelmen kívül hagyniok, ha nem akarják, hogy a csődnyitások korlátozása révén nyerendő kényelmet más oldalon drágán megfizessék.

Csődöt ugyanis csak oly kereskedő ellen nyitnak, a kinek vagyonbukását nem könyelmű gondalkodás vagy jogtalan eltulajdonítási szándék okozta. Helyesebben: a kire ezeket a vétkeket bebizonyítani nem lehet, mert üzleti könyvei látszólag rendben vannak és ugyancsak látszólag bűnös cselekmény nem terheli üzletvezetését. Ilyenkor a bajba jutott kereskedő legelőbb is hitelezőihöz fordul és fizetési halasztást kér. Ha nem kapja meg a halasztást, csődöt nyitnak ellene, vagy megnidítják a bűnvádi eljárást család bukás miatt, aszerint, a mint sikerül magát tisztázni vagy nem. Ha azonban megkapja a kért fizetési halasztást, ugy száz eset közül kilencvenkilencben, azonnal megkezdzi az egyezkedést a hitelezőivel, mert csak ritkán fordul elő, hogy az aktívából fedezni lehetne a passzívát. Az egyezkedés a legtöbb esetben sikerül, mert a hitelező kés még inkább fázik a csődtől, melynek költségei a vagyonból reá eső részt igen jelentékenyen megcsökkentené. Elfogadja szivesen még a kis kvótát is, mert ezt biztosan megkapja és semmi kedve sincs, hogy azt a valószínűtlen többlet kedvéért kockáztassa.

Hát az ilyen egyezkedés lehet ugyan érdeke a kereskedőnek, magának a kereskedelemnek általában azonban igen nagy kárt okoz. Es első sorban megrendíti a kereskedelem egyik főkellékét: a hitelt és a hitelbe vetett buzgalmat. Másodsorban pedig ingerli a tisztességtelen hitelező nyerekedési vágyát — s bizony, igen sok kereskedő egész vagyonát csak a hitelezőivel történt egyezségeknek köszönhetik.

Ezek ellen a törvény nem elég erős. As egyedüli, a mi a család egyezkedőket bűnös manipulációikban némileg megfékezte, a csődtől való réelem. Egészen biztóra ugyanis sohasem vehették, hogy valamenyi hitelezőjük el fogja fogadni az egyezkedést és így esetleg pórul járhatnak.

Láthatjuk tehát, hogy teljesen céltalanul csődnyitás csak egyes esetekre vonatkozólag létehetnek, de még az a csődeljárás is, melynek befejezése után a hitelezőknek semmi sem jut, nem céltalan a köznek, a kereskedelemnek általánosságban, mert elriasztja a professzionátus egyezkedőket turpisságaitól és megerősíti azt a tudatot, hogy minden kereskedőnek sáfárkodásáról — ha bajba jut — esetleg a törvényesség előtt kell számot adnia.

Megjelent!

Az új adótörvények népszerű ismeretése, melynek tartalmát ismerni minden adófizetőnek feleltte érdekében áll!

Irta: Wolf Zsigmond.

Ára 1 korona.

.. Kapható: ..

A Vörösmarty-könyvnyomdában
DEVECSER, Klapka-utca.

H I R E K.

Szerelmem.

Rózsaszínű alkony homályos lepleben
Andaloga járok a hűs erdő-mélyen.
Gerle bug az égön, pártját hivatgatja,
Szerelmes bugással, szivreave varja;
Pacsirta, fülmile bájos esti dala
A nagy, néma csendben viészhangzik csattogva
Illatos virágok ezerszínű kelyhe
Pompázva, kacéran, szerelmet rebegeve
Édes suttogással hajolnak egymáshoz...
Éjései szellő sugdos majd egy, majd a másosh.
Mámoros illatuk hó szerelmet lelel,
Édes érzelmektől hullámszik a kebel.
Sóhaj száll lelkemből; bájos arcod látom:
Kicsi gyöngyöm, szentem, szerelmedre vágyom!

Tovább barangolok... a hűs habu patak
Játszva szökell tova, enyél, cseveg, kacag.
Oly hívón integet — ismerőre lelek —
Fodros hullámú vígan köszöntenek.
Mellette a vén tölgy enyhéted árnya
Ölelő hívással lombjait kitarja:
— Jer közelebb hozzám, pihenj meg alattam,
Oh, én szerelmedet' be sokszor hallottam!
Egymást átölelve, ajk tapadt az ajkra...
Csókoltátok egymást nevetve, kacagva.
Ragyogó nappalon, holdas éjszakákon...
Kicsi gyöngyöm, szentem, szerelmedre vágyom!

... Elhallgat a madár... halk, suhanó léptek
Szellemszaryaikon mind közelebb érnek.
Csendes lesz a patak, hab nem szudul habra,
Nem lebeg a szellő szerelmet susogva...
... Jön az álom-lepke s megeskölve ajkon,
Mérédes csókjában szendergő álom van.
Tüselő homlokok megáimitja lágyon,
Ajkam megeskölje... a jó szememre álom...
Csak a fülmüle seng bánatosan, halkán
S egy árva gerle bug messze a vadonban.
Mintha búst sírná: gyere vissza parom...
Kicsi gyöngyöm, szentem, szerelmedre vágyom!

Husz Ferenc.

— **Egri bíboros örökünk halála.** *Somassz*
József dr. egri bíboros érsek hétfő és kedd kö-
zötti éjjel 1 óra tájban 84 éves korában vegel-
gyengülés következtében székvarosában elhunyt.
Az agg főpásztor érdemeit lapunk keretében nem
megtényelhetjük kellőképen, csak azt jegyezzük
meg róla hogy mindig a halálal korrall tartó
kultur-ember, igazi tudós, példás szerető főpap és
hasájáért lelkesedő honfit volt. Hissen ő volt

Negy hete volt
székén 60 éves évfordulója, de csak tikkárja
altal fungált ését hallgatta hási kápolnájában,
mert már állandóan agyban feküdt, gyémánt
miséjét maga be nem mutathatta Teremtőjének.
Az érseki lak kápolnájában fekszik bíbor
jában s főpapi díszben a nagyhalott. A kit ma
reggel 9 órakor a főzékesegyház sírboltjában
helyeznek örök nyugalomra. A bensentelest
értesítelünk szerint *Csernoch* János kalocsai ér-
sek végezi. Megüresedett az érseki székhely Eger-
ben, de be van már tölve, mert koadjutorát,
Somassz József Lajost az utódlás jogával nevezte
ki ő felsége már évekkal előbb.

— **Hegyal gyűlés.** Vármegyénk törvényhatósági bizottsága a III-ik évnegyedi költségülését szeptember 26-án fogja megtartani.

— **Az új tanfelügyelő szaladása.** Vármegyénk új tanfelügyelője Kuliszky Ernő kir. tanácsos e hó 20-ig tervezett szabadságát 28-ig meghosszabbította.

— **Berzsenyi Jenő beiktatása.** Megelőztekünk már többször róla, hogy *Berzsenyi* Jenő dr.-t. az ág. hitv. ev. egyházkerületi új (fő)felügyelőt 26-án iktatják be. Győrött esen állásába. E célból a Dunántul és Győr előkelőségeiből alakult rendezőbizottság ügyekben állapította meg főbb vonásaiban a körgyűlés pontjait. Hétfőn d. e. 11-kor *Gyurát* Ferenc püspök érkezése és fogadása a vasúti állomáson. Kedden d. u. 3 óra 45 perckor *Berzsenyi* Jenő dr. kerületi felügyelő érkezése és fogadása, bevonulása a gyülekezeti székházba.

Este 7-kor gyámintézetűi ünnepély és díszgyűlés a templomban. Szerdán reggel 9 kor istentisztelet és a felügyelő beiktatása a templomban. Délután egy órakor közebb a győri Royal-szálóban. Csütörtökön regge 18 órakor az egyházkerületi gyűlés folytatása a Szeretetház dísztermében.

— **Közegészségi kihágások.** *Hoffman* Henrik magyargencsi messáros és koromáros a múlt pénteken követelt el az egészségügyre ártalmas kihágásokat mert egy borjút levágta s a véret kifolytatván, udvaron elfolyatta s az kimondhatatlan büdös szagot terjesztett napokon át a községben. Rukamónás lugos és aszappanos vízét pedig az utcára kifolytatta az udvaron keresztül onló kihágásokért már többször is figyelmeztették őt, de nem tartotta be a szükséges szabályokat, így került ügye a helybeli szolgabíró-ság kihágási osz aláhozón, tán majd elővigyázóbb lesz a tárgyalások lefolyta után.

— **Náray-Szabó Jenő.** A király megengedte hogy Náray Szabó Jenő, a szombathelyi kir. törvényszék elnöke és utódai, régi magyar nemességük, címerük és „Náray” előnevük épességben tartása mellett a Náray Szabó kettős családnevet viselhessék.

— **Egyházi alapítvány.** A dunántul ág. ev. egyházkerületi nemreg elhalt felügyelője *Vinay* Sándor, minden egyházkerületi gyűlés alkalmával tízszer koronás alapítványt tett az egyházkerület javára egyházi és iskolai célokra. Most az egyházkerület közlegő körgyűlés alkalmából az elhunyt felügyelő fekkül leltű özvegye ferje emlékezetére újabb tízszer koronás alapítványt küldött a püspöknek az egyházkerület javára.

— **A szolgabíró-ság és jegyző-ségnek telefontöltése a közigazgatás egyszerűsítése,** a munka csökkentése és a közérdek szempontjából nagyon üdvös és szükséges volna. Ertesztelünk szerint esen életrevaló terv kivitele érdekében a körmendi járás főszolgabírája *Felai* Ferenc nagyarányú akciót indított a indokolt javaslatot terjesztett fel a vármegyéhez. Indokolni nem kell, mert nagyon célszerű a javaslat, bizonyára senki sem ellenszi, de hát a vármegye beletelhet az egy évszázad fele is, míg az eset valóra váhat.

— **Hivatalviszogatás Magyarországon.** *Dukai* *Takács* Marton járási főszolgabíró e hó 19-en *Mészik* Jenő szemellenor, járási számvevő kíséretében a magyargencsi jegyzői hivatalban vizsgálót tartott és mindent a legnagyobb rendben találván azért *Kalassa* Ferenc m. gencsi jegyzőnek teljes elismerését fejezte ki.

— **A szaktudomány átöröklése.** Majdnem állandó rovatot kell nyuonunk a saqlényi hasaltudományban elszerezendők munkások részére, a kik felülletes vizsgálatok miatt bajbekerülnek s több-műr életüket veszítik. Így járt *Jamassa* József vendöki lakos, a ki a bányában munkásként volt alkalmazva, tolatás közben a kocsi közé szorult és olyan nagy mértékű súsdásokat szenvedett, hogy betegsége 4—5 hétig eltart, ha ugyan felépül bajából.

Crismanidia Gábor kocsi és miután jól beborozott kurásit nyert, kést vett elő és avval fenyegette a jelenvoltoakat, feljelentetett a kihágási bíróságnál.

— **Bicska az öszszeszedéskor hovában.** *Varga* János és *Hóbe* Imre mindketten kemenes-hőgyései lakosok együtt csépeltek e hó kösépén, mi közben egymással öszszeszedélkoztak, de azért engedni egyik sem akart, sőt mi több az utóbbi állításainak igazat bicskájával úgy igazolta, hogy *Varga* Jánost 3 helyen úgy szurta meg, hogy 20 napra gyógyuló súlyos testi sértést ejtett rajta. Feljelentetett a helybeli kir. járásbíró-ság, mint büntető bíróságnál.

— **Fiaintézetes szombathelyen.** Kellemes otthont, teljes ellátással nyújt szombathelyi iskolákat látogató tanulóknak. Állandó tanulmányi felügyelőt, napenkénti lecke ellenőrzéssel. Az új főreáliskola a szomszédban van. Tessék *Saity* János-ntca 24. sz. a. prospektusát kérni.

— **Ugyen temetik az elhagyott gyermekeket.** A belügyminiszter átiratban arra kérte a harccepriást, hogy a püspöki kar az elhagyott és államilag gondozott gyermekek ingyenes temetéséről gondoskodják. A püspökök most, a püspöki kar határozata alapján feihívják egyházmegyéjük papságát, hogy az ilyen gyermekek temetésénél átöladját ne eszedjenek.

— **Zálogház a pápai utczában.** *Pábrits* József celldönülki polgártársunk már megkapta az általa kérvényezett zálogház megnyitására az

engedélyt és saját házában a Pápai-utczában már meg is nyitotta az üzletét. Figyelembe ajánljuk a mai pénzüszkegben szenvedő embertársainknak, hogy itt megfelelő értékes tárgyakra kisebb-nagyobb pénzösszegeket kaphatnak, így pénzsavarukon könnyen segíthetnek.

— **A kiborolótájak.** A kiborolótájak megrendesbalyozásának kérdésében nevezetes lépés történt rövid időn belül ugyanis ezletbe fog lépni a csendőrség számára kiadott új szolgálati utasítás, mely reazletesen foglalkozik a cigánykaravánokkal szemben fellendő eljárással. Így az új szolgálati utasítás kötelesegeve teszi a csendőrségnek, hogy állandóan felügyelet alatt tartas a cigányokat és a legkisebb gyanu alapján is szigoruan motozza meg a kocsiakat. A kocsi átvizsgálása után a csendőrségnek személyes motozást is kell tartania. Az eljárás sikere érdekében még akkor is joga van a csendőrség vasraverni a cigányokat, ha azok még nincsenek elfogva.

— **Nagyenyedi gyászjelentés.** *Lukács* László miniszterelnök nagyenyedi besszámolója alkalmával a következő gyászjelentést adtak ki Nagyenyeden:

„Hazaifán fájdalomtól sajgó szívvel tudtjuk, hogy hún szeretet és féltve őrszött Alkotmányunk, mely született 1848-ban, inficiáltatott 1867-ban, jöllehet rajta az 1904. nov. 18-án kitört romboló verfertőzés ellen azonnal sikere vedőoltás alkalmaztatott, f. hó 4-én „Tisza István-rákfenében” váratlanul elhunyt. A dühöngő „epidemia corruptiva mungonum” dacára is talalható jó hazafelt szívében él a remény, hogy erőszakos halállal elhunyt szeretettünk csak tetszalott s halottaitból harmadnapon dicóségesen fog feltámadni. Átok, örökre átok a nemzetemetző fekeleségre tisztafenerő! Nagyenyed, 1912. június 5-én. Igaz magyarok!”

— **Új száskoronások.** A Magyar-Oszták Bank oktober hó folyamán új száskoronásokat hoz forgalomba. Az új bankjegy forgalombahozatala azal indokolja, hogy a mostaniakat nagyon könnyen lehet utánorolni. A felül nyugodt lenes a bank, hogy az újon kibocsátandó száskoronásokat szinten könnyen fogják utánorolni a professzionatus bankjegyhamisítók. Azok előtt nincs akadály.

— **Hivatalos terméshozás.** A földmívelési miniszterium legutóbbi öszszesállítása szerint az ország ez évi gabonatermelése a következő: Buzsa 5.974.525 kat hold területen 46.920.000 métermássa termelt a tavalyi 47.597.088 métermássával szemben. Ross 1.898.236 kat. hold területen 18.779.563 mm. termelt a tavalyi 12.779.563 métermássával szemben. Árpa 1.925.642 kat. hold területen 14.529.647 métermássával szemben Zab 1.756.920 kat. hold területen 11.636.466 mm termelt a tavalyi 18.013.676 métermássával szemben. A hivatalos becslés szerint tehát kevesebb gabna termelt néhány millió métermássával s így a gabona árak olcsóbbodás alig várható, dacára annak hogy a folyó évben krumpli és kukoricából kitűnő termés várható.

Hirdetéseket
juttányos áron vesz
fel a kiadóhivatal.

Értesítés.

Alulírott közhírré tesszem, miszerint Celdömölkön a Papi-ntczában levő saját házamban

zálogintézetemet

— a hol előnyös feltételek mellett 3 hónapig kisebb-nagyobb kölcsönöket folyóaitok — már megnyitottam.

Tisztelettel

Pálovits József

Ugy az ellensék,
mint a munkapártn

megegyeznek abban, hogy egyedül

GOTTLIEB IZIDOR

„Turul“ cipőraktárában
szerezheti be mindenképpen a legszebb és legdivatosabb cipőpujtonságokat

CZELLDÖMÖLK

Sági-utca

Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank
(Az osztrák magyar bank mellékhelye.)
Czellőmők.

Betéteket elfogad

4 1/2 %
kamatoztatással.

Leszámlát üzleti és magán váltókat, jelzálogkolcsönöket folyósít.

Értékpapírok és idegen pénzek vételét és eladását eszközöli.

Folyószámla kölcsönöket nyújt.

A vele egyesült Hitelössvetkezést olcsó kölcsönöket ad kényelmes heti visszatérítésre.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALMA.

Elpusztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogramm — holott a hornyolt cserépből négyzetméterre 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótiaras!

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár R.-T. * Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

HAROM szobás lakás mellé helyiségekkel, villanyberendezéssel november 1-re kiadó öz. Bakony Józsefnél Czellőmőkön, Kis u ca 9.

A mesterdalnok...

Cipom szép és tökéletes.
Benne járni élvezet.
Mert ha cipőt szeretnék varrok,
Rajt' van

PALMA
Kaucsuk sarok.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziasszer, mely már sok év óta legjobbként bedörzsölésnek bizonyított háziasszer, csodálatos meggyőzősége.

védjegyek óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegesben K. 80, K. 1.40 és K. 2. — és úgy-szólván minden gyógyszerterületen kapható —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
R. Richter gyógyszerárta az „Arany országhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Eladó

néhány Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank részvény az 1912. évi osztaléksszelvényét tartalmazó szelvényivel együtt. A vételári végösszeget, az ajánlattevő nevét és lakhelyét pontosan tartalmazó ajánlatok a következő címre küldendők:

Marton Andor dr.,
MAGYARÓVÁR.

Valóban!

„Zircfűtő“

Nagyszerűen használ mint utóérzetlen „Rovar-irtó“

DEVECSER: Böhm József, Kollin Adolf, Mautner Zsigmond, Rösenberg. AJKA: László Antal, Schlesinger Pál, Nagy Pál, Kollin Mór. JÁNOSHÁZA: Kohn J. Fiai, Jánosházi Fogyasztási Szövetkezet, Spitzer Samu, Udva Singer Sándor. CZELLDÖMÖLK: Lendler Samu, Gayer Gyula, Horler János, Hercfeld Mór. SÜMEG: Márkus Salamon Fia, Beretsky Gyula.

KEMENES VIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre . . . . . 4 kor. Negyedévre . . . 2 kor. —
Fél évre . . . . . 4 . . . . . Egyszeri száma ára — . . . 20 .
A szerkesztővel értekezéskor: kedd, szerda és csütörtökön.

Felolvasó szerkesztő:
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cellődműlk. D ö m ö k i - utca, Gombás ház — Ide írnak
rendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindegyik
küldemények.

Törvényjavaslat az ügynökökről.

Sok rendezetlen ügyünk között nem az utolsó az ügynökök működésének törvényes szabályozása. Voltak, vannak most is erre nézve törvényeink, de a gyakorlatban ezek nem váltak be.

Különösen a vidéki közönség szenved sok anyagi kárt az ügynökök szel hámoságai következtében. Ezzel éppenséggel nem akarja, az összes ügynököket támadni, kik a kereskedelemben fontos, sőt szinte nélkülözhetetlen szerepet töltenek be. De bizonyos az, hogy gyakori közöttük a megbízhatatlan elem, kik nemcsak a közönségnek hiszékeny részét, de alkalomadtán a kereskedőket is becsapják.

A lelkiismeretlen, csaló ügynökök között a leglelkiismeretlenebbek rendszeresen azok, kik messze idegenből keresik föl egy-két napra a vidéki magánfeleket. Szelhámoságaik elkövetésében buzdítja őket a bizottságnak az a tudata, hogy a becsapott vevők a távolságra és az annak következtében drága pereskedésre való tekintetből nem igen szórtak igazságot keresni. Ezt legjobban tudják az osztrák ügynökök, kik hazánk vidékeit szemlélik ki zsákmányolásai teréről.

Épp azért helyesebb lehet a kereskedelmi miniszter most készült törvényjavaslatának azt a rendelkezését, hogy magánfelekkel csak olyan ügynökök köthetnek üzleteket, csak olyan ügynökök nyújthatnak nem kereskedőkkel megrendeléseket, akik a helyi hatóságok igazolványt kaptak. Erők az igazolványok az ügynök személyi viszonyainak feltüntetése mellett a megbízó cég nevét is tartalmazsák és birtokosait feljogosítják az ország egész területén megrendelések gyűjtésére.

A törvényjavaslat leghelyesebb intézkedése azonban az, hogy ilyen igazolványt csak bülföldön székelő cégek képviselői kapnak. Hogy ez az intézkedés első sorban az osztrákok ipari inváziója ellen tör, az nyilvánvaló. A kérdés csak az, fogja-e ezt a visszatartást a szomszéd nyugodtan tűrni. Alapos okaink vannak hiszni, hogy nem. Csakhamar meg fognak indulni osztrák részről a tárgyalások, melyeknek eredménye szinte kétségtelen — a hazai iparunkat védő szakszabályozás hamar ki fog küszöböltetni a javaslatból s örülnünk kell majd, ha legalább igazolványok megszerzéséhez fognak kováni az ügynöki működést, bárha ilyen igazolványt osztrák cégek képviselőinek is fognak kiadni.

Van az új törvényjavaslatnak még egy jó intézkedése is. Érvénytelennek mondja ki ugyanis az ügynökök által kö-

tött ügyleteknek eddig sablonos klauzuláját, mely a részletfizetés kedvezményének elvesztéséről szokott szólni. Ast a kikötést, hogy egy részletnek elmulasztása az egész határolékos tartozásnak egy összegben való fizetési kötelezettséget vonja maga után, a javaslat jogilag hatálytalannak nyilvánítja.

Ez a kikötés is sok szegény embernek okoz nagy kárt, a javaslat tehát helyesen intézkedik, a mikor annak jogi hatályát eltörli.

De ez az intézkedés figyelmünket egyúttal a részletfizetési üzletekre is irányítja. Ezekkel csak annyi visszaélést követnek e, mint a másik, most rendezés alatt levő ügynöki működéssel. Jogosan várhatók tehát, hogy a most tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatot nyomom követni fogja az, a mely a részletfizetési üzletek megrendszabályozása iránt fog intézkedni.

A vándorpar.

Alábbiakban ismertetjük a kereskedelmi miniszternek a vándoripar tárgyában készített egyelődői tervezetét.

A vándoriparról szóló törvényjavaslat legfontosabb része az, a mely a Hegodus-féle 1900. évi XXV. törvényeknek hatályon kívül való helyezésével a megrendelés-gyűjtésnek újabb rendezését célozza.

Az új törvény lehetővé fogja tenni azt, hogy a vidéki városok versenyképes cégei a maguk környékén, saluhelyen szabadon gyűjthetnek megrendelést, sőt egyes cégek akár az egész országra is kiterjeszthetik a tevékenységüket, a mint, hogy példán most ismerünk egy pozsonyi céget, mely keletgyűjtésben beutasta az egész országot. A versenyképes vidéki iparnak és kereskedelemben a mozgást, a fejlődést korlátlanul meg fogja engedni az új rend.

A koalíció idejében Ausztriával kötött kereskedelmi szerződésünk ugyanólván egyetlen kedvező pontja az volt, hogy szabad eszet nyertünk Ausztriával szemben a vándoriparnak Ausztriától teljesen függetlenül való rendezésére. A vándoriparról szóló törvényjavaslat újból rendezés és pedig akkár, hogy a bülföldön való telepeltetéséhez köti a fogyasztóknál való felvétel-gyűjtés, sőt óvatossan meg azt is súlyosná, hogy a megrendelés-gyűjtés csak a hazai vándoripari üzleti tevékenységük körében kizárólag megrendelés-gyűjtésből, illetve megrendelésnek közvetítéséből állna. Az osztrákok bizonyára nem kívánják fognak eszt, de tehetetlennek lesznek dühükben.

Fontos újítás az új törvényjavaslatnak az is, hogy földön a megrendelés-gyűjtéssel elkövethető visszaéléseket, különösen azokat, melyek a részletfizetési üzletekkel szokat kapcsolatosak lenni. A mai érvényben levő törvényjavaslat kivételesen meg van engedve, akár oly kikötés mellett is, hogy az egyes vevők az általuk nem közös tulajdonul vásárolt vételár tekintetében egymásért kezességet, vagy egyetemleges kötelezettséget vállalnak. A jövőben ilyen terhes kikötés mellett megrendelést gyűjtíteni nem lesz szabad és ez igen fontos a tájékozatlan és könnyen befolyásolható vidéki fogyasztóra néve. Érvénytelen lesz a megrendelés-gyűjtés részletfizetésre azon súlyos kikötés mellett is, hogy egy részlet be nem tartása az egész rendelési összeg esedékességét vonja maga után.

A törvényjavaslat rendezni a szorosabb értelemben vett vándoripari foglalkozást. Végül rendezni a törvényjavaslat az osztrákok ügyét is országosan, véget vetve e téren is a bizonytalanságnak.

Építőiparosok országos gyűlése.

Megirtuk lapunkban nemrég, hogy a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége az évi szeptember hó 22-én Győrött tartja meg hatodik vándorgyűlést.

A vándorgyűlés iránt országos nagy érdeklődés nyilvánul az építőiparosság körében mivel ennek legfontosabb tárgya less a kereskedelemügyi miniszter által most kiadott és az építőipar gyakorlásáról szóló törvénytervezet, melyre vonatkozólag a miniszter kikérte a Szövetség véleményét.

A központi vezetőség egyébként már összeállította a győri vándorgyűlés napirendjét, melyben az építőiparosokat érdeklő következő fontos és nagyjelentőségű kérdések szerepelnek:

I. Munkaadói kérdések: a) a munka szabadságának védelme; b) a munkaadó balcsoti felelőssége; c) a munkaviszony törvényes szabályozásának sürgetése; d) a munkabiztosítási reform sürgetése. Előadó: Farkas Géza, a MEO SZ. igazgatója.

II. Az építőiparosok gyakorlásáról szóló törvényjavaslat véleményezés. Előadó: Erdős Sándor dr., udvari építőmester, a MEO SZ. szövetségtagja.

III. Az építőipari követelésnek biztosítása. Előadó: Deák Zsigmond dr., a győri építőiparosok szövetségének ügyésze.

IV. A tanácskötésnek és a gyermekmunka. Előadó: Chalupka Károly győri építőmester, a MEO SZ. szövetségtagja.

V. A kartellkérdés és az anyagtermelő szövetségek ügye. Előadó: Kálmán László dr., budapesti ügyvéd, az anyagtérmező szövetségének ügyésze és Mann Már budapesti építőmester.

VI. A szövetségi munkabiztosítási szervezés országos, egységes létesítése. Előadó: Csontos Mihály, a MEO SZ. titkára.

VII. Az iparosok egykori elnökeinek ügye. Előadó: Kóvári László dr., a balatoni építőiparosok szövetségének elnöke.

A MEO SZ. elnöksége a jövő héten tartandó Balatoni Környezetvédelmi miniszterrel, hogy át meghívja a győri vándorgyűlést nyitja a miniszternek a munkabiztosítási törvény revízióját sürgető memorandumot. A vándorgyűléssel kapcsolatosan nagy tanulmányi kirándulást is rendez a MEO SZ. A kirándulásban résztvevőnek a szövetségi tagok családtagjai is. A Balaton Szövetség lelkes agitátorai: Övári Ferenc dr. ország képviselő, valamint a MEO SZ. elnökeinek feleségei.

Ugy az ellenzék,
mint a munkapárt
meggyeznek abban, hogy egyedül
GOTTLIEB IZIDOR
„Turul” cipőraktárában
szerezheti be mindenki a legjobb és leg-
divatosabb cipőujdonságokat

Sági-utca

Kemenesaljai Közgazdasági
Hitelbank
(Az osztrák magyar bank
mellékhelye.)
Celldömök.

Betéteket elfogad

± 2 10

kamatotzatással.

Leszámlát üzleti és magán váltókat.

Feladlagkölcsonöket folyósít.

Értékpapírok és idegen pénzek vételét
és eladását eszközöli.

Folyószámla kölcsönöket nyújt.

A vele egyesült Hitelszövetkezett olcsó
kölcsönöket ad kényelmes heti vissza
fizetésre.

A jelenkor legjobb tetőfedő
anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztíthatatlan, soha javítást nem
igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan
és viharálló.

Alatta a padlás télen nem
hideg, nyáron viszont nem meleg
KÖNNYŰ, mert a befedett terület
négyzetméterenkint 10 kilogramm — hol-
ott a hornyolt cserépből négyzetmétere
40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így
palafedésre a legkönnyebb tető és a leg-
gyöngébb fal is alkalmas.

**Legmesszebbmenő
jóatlás!**

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát
kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár

R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

HAROM szobás lakás mellékhelyekkel,
villanyberendezéssel november 1-re
kiadó öz. Bakony Józsefnénál
Celldömölkön, Kis u ca 9.

A mesterdalnok...

Cipóm szép és tartós.
Benne járni élvezetem.
Mert ha cipőt szeretek varrok,
Rajt' van

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziájszer, amely már sok év
óta leggyakrabban bedőrradónak bizonyított háziájszer,
amely a megbűbölő-ekésél.

veszélyes utakon óvatotnak legyünk és csak olyan eredeti
áruval fogadjunk el, mely a „Horgony”-receptjevel
a Horgony cégjegyzékkel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K - 80. K 1.40 és K 2.-
és ügyelőlv minden gyógyszerboltban kapható —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
D. Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Eladó

néhány Kemenesaljai Közgazdasági
Hitelbank részvény az 1912. évi osz-
talékszelszvényét tartalmazó szelvényív-
vel együtt. A vételári végösszeget, az
ajánlattevő nevét és lakhelyét pontosan
tartalmazó ajánlatok a következő
címeire küldendők:

Marton Andor dr.,
MAGYARÓVÁR.

Valóban!

„Zorgubiu”

Nagyszerden használ
mint utóérhetlen
„Rovar-irtó”

DEVECSER: Böhm József, Kollin Adolf, Mautner Zsigmond, Rósenberg. AJKA: László Antal
Schlesinger Pál, Nagy Pál, Kollin Mór. JÁNOSHÁZA: Kohn J. Fia, Jánosházi Fogyasztási Szövet-
kezet, Spitzer Samu utóda Singer Sándor. CEZELDÖMÖLK: Lendler Samu, Gayer Gyula, Horler
János, Hercfeld Mór. SÜMEG: Márkus Salamon Fia, Beretsky Gyula.

KEMENES VIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre ..... 4 kor. | Negyedévre ..... 2 kor. —
Fél évre ..... | Egyes szám ára ..... 20.
az ábrázolással értékesíthető; kedd, szerda és csütörtökön.

... rielos szerkesztő.
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

... és kiadóhivatal:
Cellődmők. D o m ö l k i utca, Gombás ház — Ide lak-
szendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindenre
küldemények.

Törvényjavaslat az ügynökökről.

Sok rendezetlen ügyünk között nem az utolsó az ügynökök működésének törvényes szabályozása. Voltak, vannak most is erre nézve törvényeink, de a gyakorlatban ezek nem váltak be.

Különösen a vidéki közönség szenved sok anyagi kárt az ügynökök szélhámoságai következtében. Ezzel éppenséggel nem akarja, az összes ügynököket támadni, kik a kereskedelemben fontos, sőt szinte nélkülözhetetlen szerepet töltenek be. De bizonyos az, hogy gyakori közöttük a megbízhatatlan elem, kik nemcsak a közönségnek hiszékeny részét, de alkalmazótán a kereskedőket is becsapják.

A lelkiismeretlen, csaló ügynökök között a leglelkiismeretlenebbek rendszeresen azok, kik messze idegenből keresik föl egy-két napra a vidéki magánfeleket. Szélhámoságaik elkövetésében buzdítja őket a biztonságna az a tudata, hogy a becsapott vevők a távolságra és az annak következtében drága pereskedésre való tekintetből nem igen szokták igazukat keresni. Ezt legjobban tudják az osztrák ügynökök, kik hazánk vidékeit szemlélik ki zsákmányolásaik teréről.

Épp azért helyeselni lehet a kereskedelmi miniszter most készült törvényjavaslatának azt a rendelkezését, hogy magánfelekkel csak olyan ügynökök köthetnek üzleteket, csak olyan ügynökök nyújthatnak nem kereskedőkkel megrendeléseket, akik a célra hatósági igazolványt kaptak. Ezek az igazolványok az ügynök személyi viszonyainak feltüntetésével mellett a megbízó cég nevét is tartalmazza és hirtokosait feljogosítja az ország egész területén megrendelések gyűjtésére.

A törvényjavaslat leghelyesebb intézkedése azonban az, hogy ilyen igazolványt csak bülföldön székelő cégek képviselői kapnak. Hogy ez az intézkedés első sorban az osztrák ipari inváziója ellen tor, az nyilvánvaló. A kérdés csak az, fogja-e ezt a visszautasítást a szomszéd nyugodtan tűrni. Alapos okaink vannak hinni, hogy nem. Csakhamar meg fognak indulni osztrák részről a tárgyalások, melyeknek eredménye szinte kétségtelenül — a hazai iparunkat védő szakasz csakhamar ki fog küszöböltetni a javaslatból s örülnünk kell majd, ha legalább igazolványok megszerzéséhez fognak kötni az ügynöki működést, bárha ilyen igazolványt osztrák cégek képviselőinek is fognak kiadni.

Van az új törvényjavaslatnak még egy jó intézkedése is. Ervénytelennek mondja ki ugyanis az ügynökök által kö-

tött ügyleteknek eddig sablonos klauzuláját, mely a részletfizetés kedvezményének elvesztéséről szokott szólni. Azt a kikötést, hogy egy részletnek elmulasztása az egész hátralékos tartozásnak egy összegben való fizetési kötelezettséget vonja maga után, a javaslat jogilag hatálytalannak nyilvánítja.

Ez a kikötés is sok szegény embernek okoz nagy kárt, a javaslat tehát helyesen intézkedik, a mikor annak jogi hatályát eltörli.

De ez az intézkedés figyelmünket egyúttal a részletfizetési üzletekre is irányítja. Ezekkel csak annyi visszaélést követnek e, mint a másik, most rendezés alatt levő ügynöki működéssel. Jogosan várható tehát, hogy a most tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatot nyomom követni fogja az, a mely a részletfizetési üzletek megrendés szabályozása iránt fog intézkedni.

A vándorpar.

Alábbiakban ismertetjük a kereskedelmi miniszternek a vándoripar tárgyában készített egy előadói tervezetét.

A vándoriparról szóló törvényjavaslat legfontosabb része az, a mely a Hegedűs-féle 1900. évi XXV. törvényeknek hatályon kívül való helyezésével a megrendelés-gyűjtésnek újabb rendezését célozza.

Az új törvény lehetővé fogja tenni azt, hogy a vidéki városok versenyképes cégei a maguk környékén, salubhelyen szabadon gyűjthetnek megrendelést, sőt egyes cégek akár az ország egész területén tevékenységüket, a mint, hogy például most ismerünk egy pozsonyi céget, mely keletgyében bentusa az egész országot. A versenyképes vidéki iparnak és kereskedelemnek a mozgást, a fejlődést korlátlanul meg fogja engedni az új rend.

A koalíció idejében Ausztriával kötött kereskedelmi szerződésünk ugyasólván egyetlen kedvező pontja az volt, hogy szabad beszt nyúlunk Ausztriával szemben a vándoriparnak Ausztriától teljesen függetlenül való rendezésére. A vándoriparról szóló törvényjavaslat újabb rendezi és pedig akkép, hogy a bülföldön való letelepedéshez köti a fogyasztóknál való megrendelés-gyűjtés, sőt óvatosan még azt is hangsúlyozza, hogy a megrendelés-gyűjtésre nem adható vándoripari engedély azoknak, kiknek üzleti tevékenysége magyarországi telephelyük kizárólag megrendelés-gyűjtésből, illetve megrendeléseknek közvetítéséből állna. Az osztrákok bizonyára prűnkülmi fognak ezért, de tehetetlenek lesznek dühükben.

Fontos újítása az új törvényjavaslatnak az is, hogy üldösi a megrendelés-gyűjtésről elkövethető visszaéléseket, különösen azokat, melyek a részletfizetési üzletekkel azokkal kapcsolatosak lenni. A mai érvényben levő megrendelés-gyűjtés kivételesen meg van engedve, akár oly kikötés mellett is, hogy az egyes vevők az általuk nem közös tulajdonul vásárolt vételár tekintetében egymásért kezességet, vagy egyetemleges kötelezettséget vállalnak. A jövőben ilyen terhes kikötés mellett megrendelést gyűjteni nem lesz szabad és ez igen fontos a tájékozatlan és könnyen befolyásolható vidéki fogyasztóra nézve. Ervénytelen lesz a megrendelés-gyűjtés részletfizetésre azon súlyos kikötés mellett is, hogy egy részlet be nem tartása az egész rendelési összeg esedékességét vonja maga után.

A törvényjavaslat rendezi a szorosabb értelemben vett vándoripari foglalkozást. Végül rendezi a törvényjavaslat az osztrák ügyét is országosan, véget vetve e téren is a bizonytalanságnak.

Építőiparosok országos gyűlése.

Megirtuk lapunkban nemrég, hogy a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége ez évi szeptember hó 22-én Győrben tartja meg hatodik vándorgyűlését.

A vándorgyűlés iránt országos nagy érdeklődés nyilvánul az építőiparosok körében mivel ennek legfontosabb tárgya lesz a kereskedelemügyi miniszter által most kiadott és az építőipar gyakorlásáról szóló törvénytervezet, melyre vonatkozólag a miniszter kikérte a Szövetség véleményét.

A központi vezetőség egyébként már összeállította a győri vándorgyűlés napirendjét, melyben az építőiparosokat érdeklő kérdések fontos és nagyjelentőségű kérdések szerepelnek:

I. Munkaügyi kérdések: a) a munka szabadságának védelme; b) a munkaadó balcsóni felelőssége; b) a munkaviszony törvényes szabadságának védelme; a munkabiztosítás formáiról. Előadó Farkas Géza, a igazgatója.

II. Az építőiparok gyakorlásáról szóló törvényjavaslat véleményessége. Előadó: Erdő Sándor dr., udvari építőmester, a MEOSZ. szövetségigancsátja.

III. Az építőipari követelések biztosítása. Előadó: Deák Zsigmond dr. a győri építőiparosok szövetségének ügyésze.

IV. A tanonczthozok és a tanonczthozok. Előadó: Chalupeka Károly győri MEOSZ. szövetségigancsátja.

V. A kartellkérdés és az anyagtermelés ügye. Előadó: Kálmán László dr., budapesti ügyvéd, az anyagtermelői Egyesítés és Mann Már budapesti építőmester.

VI. A szövetségi munka. Előadó: Csokonai Vitéz Mihály, a MEOSZ. titkára.

VII. Az iparosok agráriai elhatárolás ügye. Előadó: Edvi-Ilés László, a budapesti építőiparosok szövetségének titkára.

A MEOSZ. elnöksége a jövő héten tisztogató Beüthy László kereskedelemügyi miniszterrel, hogy őt meghívja a győri vándorgyűlésre, egyben átnyújtja a miniszternek a munkabiztosítási törvény revízióját sürgető memorandumot is.

A vándorgyűléssel kapcsolatban nagy tanulmányi kirándulást is rendez a Szövetség a Balatonra. A kirándulásban résztvesznek a szövetségi tagok családtagjai is. A Balaton Szövetség lelkes agitál elnöke: Ovári Ferenc dr. ország képviselő, valamint a MEOSZ. elnökének felesége

Kanner Gyuláné, készíti elő a kirándulást, melynek programjába a Balaton legfestőbb vidékeinek megtekintése van felteve.

As előjelekből ítélve, a MEONZ. győri vándorgyűlés olyan nagy méretű lesz, a milyen eddigi vándorgyűlései közül egyik sem volt.

Ugyancsak a győri vándorgyűléssel kapcsolatosan avatja fel a győri építőiparosok szövetsége az ország első építőtanoncotihotját, a melyben közel száz tanonc fog elhelyezkedni. Ez a tanoncotthon kizárólag a győri építőiparosok aldozat-készességéből létesült. Hlatky Schlichter Lajos építész, ország képv. az ottani szövetség elnökének aldozat-készessége volt a jó példa, aki csak közelebből is a győri tanoncotiskola száz növendékéből tornacsapatot alakított, a növendékeket 6000 korona költséggel egyenruhával látta el és katonaságzattal kioktatta.

A kiállítás gyarapodik

A vasvármegyei műtörténelmi kiállításra lázasan folynak az előkészítési munkálatai s a kiállítási irodához naponta érkeznek jelentkezések.

Adományt is kap a műtörténelmi kiállítás. Tegnap özv. Szegedy György, Gerliczy Irma bárónő küldött 100 koronát a gyűjtemény céljaira.

Most kapta meg a kiállítási iroda Zichy János gróf vallas- és közoktatásügyi miniszter leiratát, melyel a kiutalt 4000 koronás államsegélyt kíséri. A miniszter nem sealtasítja el az alkalmat, hogy ezt a tóket az állam javára is gyűmölcsöztesse és leír tában a következőket írja:

Az elnökségnek a kiutalást szives tudomásvétel céljából azzal a megjegyzéssel adom ki, hogy szivesen venném, ha módot nyujtana az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum és az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatóinak arra, hogy a kiállítást, rendezése közben, még annak megnyitása előtt tanulmányozhassák. A kiállítás elnöksége szivesen eleget fog tenni a miniszter óhajának s ehez képez a két előkelő intézmény a képviselői a közeli napokban Szombathelyre érkeznek, hogy a gyűjteményt tanulmányozzák.

Tegnap érkeztek meg a kiállítás plakátjai, a melyek rendkívül sikerültek és hivatják arra, hogy hangos reklámot csapjanak a kiállításnak, a mire főként a szomszédos megyékben, Budapesten és a külföldi városokban lesz szükség.

Széchenyi Rezső gróf, kinek fegyver-gyűjteménye messze földön híres, tegnap bejelentette az elnökségnek, hogy a kiállítás rendelkezésére boosajtja. ezzel a gyűjteményeif értékeket sokat gyarapodott a kiállítás, mivel körülbelül 550 darab értékesebbnél értékesebb fegyvert képvisel.

Még ennél is értékesebb, mert hoz záferhetetlenül Erdődy Gyula gróf vörösvári kastélyának műtörténelmi gyűjteménye, a melyben nem is egy van olyan a mit már számtalan nagy kiállításra, köztük a milléneumi kiállításra is kértek, de eredménytelenül. Az értékes műkincseket még sehoh sem állították ki, Erdődy gróf azonban a vasvármegyei műtörténelmi kiállítás számára szivesen átengedte őket.

Ezekről a tárgyakról legközelebb részletesebben írunk.

VASÁRNAPI LEVELEK

Mikor a fecskék utra kelnek.

A szeptemberi kóbor sztró panaszos sóhajjal szaguld végig a haldokló világ feleit és szomorúan szep meséket mond az enyészetről, hervadásról, a lombhullásról. Odakint még ragyog a fáradt, almos, kivénhedt nyári napsugar, még egy-két elkésett rózsabimbó pompázik a ritkuló levelek között s megis valami nagy-nagy szomorú rusog borul a kifosztott, letarolt, kuzsorszorott világra; a szomorú, p-nasztalan haldoklás fenségesen nagyszerű, fájdalmas, könyfacsaró ezete.

Még csicseregnek odakünn a villásfarkú fecskemadarak, de ez a dal fájdalmas, merengő. Elsiratják a ragyogó napsugar meletget, a mely szelid fényével bearanyozta a kacagó világot s nyomában mindenütt derűs boldogság, csöndes beke fakadt. És az elköltözö fecskemadarak panaszos csicseregésében van valami fájdalmasan szomoró, melankolikus, szomorú érzés, a mely könnyvet csal az ember-k szemébe, hogy megérintsák a hervadó virágokat, a melyeknek lehellettel szirmai fehér halotti köntöst borítanak. Ezek a könyvek, a melyek a nyár virágos koporsójára peregnék le csöndesen az emberek szeméből, mert siratják az önmaguk vesztességét, a mit elvett tőlük az ősz: ifjuságot, álmot, ábrándot, szerelmet.

En nem siratom meg a nyár halálát. Talán csak én vagyok az egyedüli ember, a ki kacagok ezen a megható, nagy temetésen. Vad, kegyetlen kacagással rontok a gyászolók köze s megzavarom ezt a fenségesen nagyszerű gyászpompát. Mert nekem hazudott a nyár: A kik hittek benne és igaznak tartották minden meletget, azoknak forró, nehez könyvespepek peregnék végig arcaikon s a kiknek álmaít valóra váltotta az aranyos nyári napsugar, illik is, hogy nagyszerű gyászpompával kísérjek utolsó útjára kedvencüket. De én tudom, hogy hazugság volt minden mosolya, hogy a napsugarak minden fenyűket a decembertől kapják. Nem is melegek azok, csak fenyesek, mint a hideg acél, a mely idegen nap fényében szikrázik.

Es kacagok vad, kegyetlen kacagással, de úgy, hogy a könyvem is kicsordul utána...

Ha majd szomorúan mondanak gyásznotát a nyár virágos sirja felett az elköltözö fecskemadarak, ha majd a lehulló elfonnyadt, rozsdapiros falevelek halotti köntöst borítanak a világra az elszáradt avasok, akkor én nem siratom meg a lábunk alatt; mikor majd a kryzanthinok, ezek az illat nélküli fehérsir-virágok nyilnak és az októberi kőszaszellő lesz ur a világ felett: akkor majd én is sirni fogok. Sirok majd hosszán, keservesen; elsiratom az álmaimait, a melyek visszatértek hozzám meddön, társtalanul, szárnyaszegetten, megsiratom az aranyos napsugarat, a melyet elvettél tőlem s a mely nélkül én nem élhetek...

Akkor majd elsiratlak téged is, szeszélyes szép gyermekét az aranyos napsugárnak, a ki olyan voltál nekem, mint a virágos nyár: hazug, álnok, kegyetlen; elsiratom a te hideg szerelmedet, a melyből nem maradt más nekem, mint egy-két levél a te apró gyöngybetűddel, a melyeket én annyiszor elolvastam s vajjon ki tudja, kányszer fogom még elolvasni, mikor a csöndes őszi estéken bezárkózom kicsi szobámba s itt az íróasztalnál órákon át rovatogom a fekete betűket a fehér papírosra. És mikor elfáradva, kimerülve hátródólok a székek: akkor előveszem a te leveleidet és újra elolvasom azokat. És szövöm tovább azt a káprázatos, gyönyörű álmot, a melynek megvalósulását egyszer régen bohó szívvel igaznak hittem s a melyet a te kis kezeid könyörtelenül téptek szét. Lehunyt szemekkel egészen átadom magam ennek az édes érzésnek

és olyankor azt hiszem, hogy ott vagy mellettem és csak le kell egy kissé hajolnom, hogy megcsókolhassalak...

Pedig, ki tudja, kinek a karján szenderegaz te azota s ki mond neked edesen szép meséket a tavaszról, szerelenedről, boldogságról; kié lett a te meggyipiros ajkadnak minden csókjai s kit simogat szelid, lágy tekintete a te két büvös, álmomrontó szep szemednek, a melyek be kőbözés belenezái s a melyeknek en rabja lettem...

... És az őszi hervadáson, mikor az elköltözö fecskemadarak panaszos csicseregéssel mondanak búesut a letarot világnak, mikor a lepergő falevelek szomorú sóhajjal takarják be a földet és halatosan mélységes csönd borul a tájra; mikor elhalgat az enek a kis madárka taraut ajakan s ha néha-néha dal fogan is rajta: fájdalmas, merengő az, akkor én is sírok teerted. Elsiratlak mint egy kedves szep halottat, a kit egyszer nagyon szerettem es a ki megis könnyen, kacagva elhagyott.

Egyszer, sokára majd te is sirni fogsz megsiratot az álmaidat, a melyek elhagytak, hogy sohá többé vissza ne terjenek hozzád. De akkor már ősz lesz. Fehér hó borít el mind a kettőt, ket s emlékeinket lassan-lassan befűdi a lombjatek. Ez az ősz sárga levele

Huss Ferenc.

H I R E K.

Pillanatfelvételek.

SEPTEMBER 1.

Vége a nagy szünidőnek. Tanító s tanítvány egyaránt sóhajtoznak az elmúlt napsugaras nyar s a jól eltöltött szünidő után: Oh, bár csak egy hetem volna még! De hiába a sóhajtozás, hiába a tanítástól s tanulástól való vonakodás, menni kell, mert itt a berrege hónap első napja: Szeptember!

A daridóknak, mulatózásoknak, élvezeteknek eljött a tizenötödik óraja. Ott kell hagyni a jó szülöket, testvereket, vig cimborákat; a nyajas hajlékot, a tngas udvart s mindazt, a mi vonzava, kedvesse, élvezetessé tette a nagy szünidő napjait.

Ezenemul a lárma, melyet a vakációzó nebulók csaptak az udvaron, a faluban, a réten.

Nem hallstszik a telt poharak vig csengése, melyeknek tartalma kicsalta a tíz hónapon át lappangó jókedvet, dalt, hangulatot. Legteljebb a búcsú-poharak ütődnek egymashoz szomorúan, busan s sokszor a helyett, hogy tartalmuk kevesebédnek, inkább gyarapodik a belé hulló könyccseppektől.

A kis gyermek megegyszer összejárja kedvelt játékhelyeit, megegyszer megsimogatja, sorra e ökolja há, kuttyjától, tőbe ritja, simogatja, ölegeti, míg egyszer csak könyccsordul ki szeméből es sir keservesen; fájón. A jó édes anya becézó szavai, ígérteit, csókjai: alig bírják elnémítani a gyermek fájdalmát s nem egyszer megtörténiük, hogy egyvált sir az anya gyermekével, kitől meg kell válnia, bár rövid időre is.

Benn a szobában szorgalmasan folyik a pakolás a ládába vagy a kosárba. Bár minden szükséges be legyen is csomagolva, mégis mindig akad valami, a mit utólag még a ládába kell jenni. A kard, puska, lovasvatonak, vasut, baba, bölcso, kis edények stb. mind oly kedves tárgyai a gyermeknek, a melyektől nem tud egyhamar megválni.

A nagyobb diákok részben szomorúan, de részben szivesen is gondolnak az új tnhév első napjara. Hogy egy osztálylyal följebb járnak — pláne ha a nagy diákok sorába jutnak — erre bússákké, erre örömmel gondolnak.

Szinte várja már mindegyikük, hogy eljójjon az a nap, a melyen az „audiat” tisztelettel emeli meg kalapját előtte s várja parancsát, vajjon cigarettéért vagy buciért lódnijon?

Mert hát az a dolog rendje, hogy az alsóbb osztályosok szolgáljanak a felsőbb osztálybelieknek. Ha az audiat „hü”, azaz nem lotyogó s ugrik a parancsra, akkor nem marad el a hála, a fizetés sem. Ez esetben kevés gondot okoz neki a házioldozat, latinfordítás, mértani rajz, számtani példák elkészítése, mert „felsős ur” készséggel segít ezekben. Sőt néha-napján egy-egy

Borszekei
GYOGY-UDTÓVI
A SZENSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Forrtakar Csilldombán: Gyay Gyuláné

buci is pottyánik a tizenegyórai tíz perc alatt, mikor már a diakember gyomrában rég elverte a tizenketőt.

Előáll a kocsi, fölteszik a ládát. A lovak türelmetlenül kaparják a földet, szeretnének már száguldaní a bucsuzkodó gyermekkel.

A gondos apa szeretetteljes intései, szorgalomra serkentő szavai, az edes anya könnyes arca, gyermekeért remegő s fájo szive kísérik a kis nevelőt a kocsihoz.

Most kezdődik még csak a sirás, fájdá mas bucsuzás. Anya s gyermek egymást átölelve tartja, arcuk egymáshoz simul, könnyük össze-foly. A jó apának is könyv fölül szemébe s forró könnyesépek szántják végig nyafjás arcát.

Az öreg kocsis. Janos bácsi szótlanul nézi e megható bucsuzást s mintha tréfával akarná lecsillapítani a szülők s gyermek fájdalmát, odaszól:

— Haj, lölköm nagyasszony! Ne sirjon oly keservesen, jó helyre vüszöm a kis ifurat. Kitánul, osztán olyan püspök lesz belőle, hogy a rompagya se külbön!

De a „vüszöm” szó még hangosabb zokogásra fakasztotta az anyát, majd a gyermeket. Az öreg János türelmetlenkedve szólt le a gyepió mellől:

— Monjunk má felrevezett s két könyvesepet törölt le kérges tenyerével ráncos arcáról.

Reptül a két ló, Janos kocsis ugyancsak jó fogja a gyepiót. A szülőház kapuja még nyitva van, ott lobogtatja könnyel zatort kenderjét a bánatos anya vissza-visszanézó gyermeke után. Lobog a fehér kendő, míg csak látszik a porföhlőt csináló kocsi, sőt még aztán is. Mikor már a kocsi befördült a domb aljára, a por elült, akkor lobban utolsót a fehér kendő. Ingtag, bizonytalan léptekkel vándoroz be az üres, kihalt szomorú házba a jó edes anyja. A néma csendet csak a jó anyja zokogása tör meg, kinek szívétől elszakította gyermeket a Szeptember 1.

Kondor Ferenc.

— **Berzsenyi Jenő beiktatása.** Többször megemlékeztünk már azon előkészületkről, melyet a Dunántúli evangélikusai **Berzsenyi Jenő** dr. volt orsz. képviselőnek egyházkerületi felügyelővé történt megválasztása után ezen állásába való beiktatása végett tettek. Az ünnepély lefolyásáról a következőképpen értesültünk. Július hó 27-én, kedden délután 3 óra 47 perckori érkezésekor a győri pályaudvaron harsány éljenzes reszketette meg a levegőt, majd Horváth Samuel téti esperes üdvözölte az új felügyelőt az egyházmegye nevében. Mikor pedig autómobilon a Szeretetházhoz érkezett hosszú kocsisor kíséretében, Fischer Gyula dr. gyülekezeti felügyelő üdvözölte Berzsenyit és kért áldást a világi vezér működésére. A gyámintézeti közgyűlésen előköt. Solymossy István báró egyhangulag választotta meg, de beiktatása jelenlegi súlyos idegja miatt elmaradt. Szerdán reggel gyülekeztek a beiktatásra, közöttük a vas megyei küldöttség: Bókássy István főispán, Radó Gyula főjegyző, Szigethy Sándor, Radó Lajos, Árkai Elemér, Károlyi Endre, Sasadi Kálmán dr., Hrabovszky István, dukai Takách Ferenc, Hertelendy Gyula és még többen. Lassanként tarkább és színesebb lett a gyülekezet; a győri róm. kath. egyházmegye küldöttsége: két liliarúbas kanonok és több plébános is megjelent. Kilenc órakor Gyurátz püspök és Hrabovszky István foglalták el az elnöki széket és istentisztelet után, melyre meghívták küldöttségileg Berzsenyit, az új kerületi felügyelőt. Gyurátz püspök felszólította, hajlandó-e elfogadni az állást, melyre megválaszolta: Igenlő válasz után Bogár Endre főjegyző felolvasta az esküment, melyre nagyhatású beszédet mondott Berzsenyi s igérte, hogy az egyháza érdekeit istene segítségével mindenkor erősíti. Beszéletek még: Prónay Dezso báró a magyarhoni ev. egyház. Antal Gabor az egyházkerület, Ruschek Antal a győri-püspök és Mohl Antal dr. a róm. kath. hitközség. Bókássy főispán varmegyénk törvényhatósága nevében és még számos beszéd hangzott el.

— **Házasság.** Diszes esküvő volt augusztus hó 27-én délután 4 órakor városunkban. **Palotai Sándor** máv. mozdonyvezető esküdtöt örök hűségét **Bakonyi Terézia** Mária urhölgynek a róm. kath. templomban. Az esküvőnek sok nézője akadt. Lapunk helyettes szerkesztője, **Bakonyi Imre**, bátyja az új feleségnek.

— **Új kaplán.** **Géfn** Gyula újművészi világi pap, városunkban közismert községi orvosnak, **Géfn** Lajos dr.-nak második gyermeke, a ki iskolai tanulmányait az innsbruck egyetemen végezte, eltávozik a napokban városunkból, mert a

szombathelyi egyházmegyei hatóság képlánmá nevezte ki őt a stájer határszél melletti Szentkirály nevű német községbe.

— **Virágállítás.** **Kovács** Sándor alsósági körjegyző családjában történt a szomorú eset. Ifjú szeretett leányát vesztett el e hó 23-án egy romboló veszélyes betegség, a hasafisusz következtében. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: **Kovács** Sándor körjegyző és neje **Kostyán Terézia**, **Kovács** Gizzi, **Sándor**, **Mihály**,

László és **László** megis **Kostyán** Annay, **Kostyán** Sándor szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett gyermekét, édes testvérük, valamint unokahúguk **Kovács** Anna Mária előbb a győri Szent Orsolya, több a Legszebb megváltóról elnevezett soproni Irgalmas nővérek tan- és nevelőintézetének IV. polgári iskola növendéke, Mária leány, az Ur szent testének többszöri ájtatos és haldokló szentegének lelki megnyugvással való velele után, élet-nék 15 ik évében hosszúságos szenvedés után 1912 évi augusztus hó 23-án délután 1 és fél órakor szülői karjai között lelkét a Mindenhatóknak visszaadta. A szeretetnek földi porhüvelyé 1912. évi augusztus hó 35-én délután 4 órakor fog az alsósági r. kath. sírkertben a boldog földamadás reményében, örök nyugalomra helyeztetni. Az engedtelő szentmise áldozat 1912. évi augusztus 26-án lesz megtartva az alsósági r. k. plebania templomban. Alsóságon, 1912. évi augusztus hó 23-án. Béke legyen veled! Az örök világgóság fenkeskedjek neked!

— **Segédjegyző választás** lesz szeptember hó 14-én Jánosváran a vidéki körjegyzőséghez, mert az eddigi segédjegyző városunk jegyzőségben alkalmaztatott.

— **Tánciskolai koszorúca.** **Merő** József okleveles táncantató öt-hetes táncfolyamát befeljezti koszorúcaját, szeptember hó 1-én azaz megtartja a Koronaszálló nagyermeben. A tánciskola nagy látogatottságából itelve, a vizsga eléggé sikerültnek ígérkezik. Az összes éviavos táncokot kívül, a melyeket a növendékek majdnem mind-egyike kitogastalanul sajátított el, bemutásra kerül 20 leányka növendék által, a „Sabaiter”, Holland kopogó tánc és az „Iris” rőzsballet, a mely nem csak a táncolónak, hanem a néző közönség részére is látványosságot fog nyújtani. **Merő** táncemvere ide én nálunk is bebizonyította, hogy az ő tánciskolájában a növendékek szak- és lelkiismeretes oktatásban részesülnek, mert azok, kiknek volt részük a táncórákat megtartásánál, látják, hogy mily odaadással, előzékenységgel tett eleget farasztó munkájának.

— **Új bank.** Szentgotthárdon „Ipar és Gazdasági Népbank” cím alatt 200 ezer korona alap-tőkével új pénzintézet alakult.

— **Léghajó.** Egy katonai léghajó vonult át vasárnap délelőtt 11 órakor városunk felett. Razonára kedvező széllármalabba jutott, mert látványos és becséggel utazott és eltávozott rövidesen Bóba község irányában.

— **Országos vásár.** Holnap hétfőn lesz városunkban országos vásár, melynek jó idő esetén szép forgalma szokott lenni. Csütörtökön pedig hívti a vásár.

— **Kisiparosok mozgalmá.** Különösen a kis iparosokat közelről érdeklő mozgalom indult meg a kiskunfélegyházi ipartestület kebelében. Töb lImre, a kiskunfélegyházi ipartestület elnöke az előjáróság nevében kötelezől fordul az országgyűlés tagjaihoz, a melyben előadja az iparoságnak az ipartörvény- és a betegsegélyzési törvénynek szemben támasztott kétségtelenül érdemes igényeit. A kötelező ezeket az igényeket illetve kívánásokat a következőkben jelöli meg: „A legközelebb egybehívandó országgyűlésben a kereskedelmi kormánytól kérjük követelni az iparosságra sereimes 1907. évi XIX., t.-c. valamint az 1848. évi XVII. t.-c. módosítását. Addig is, míg a törvény módosítása a parlament elé lesz terjeszthető, a betegsegélyzési törvény 25. §-ának novelláris uton való módosítását kérjük, mely a kisiparosok részére nyújtott azon kedvezmény, hogy a betegsegélyzéshez való hozzájárulás 2 százaléknál magasabb nem lehet, tartassék fön mindaddig, míg e tekintetben egy újabb alkotású törvény tételesen rendelkezik. A törvény gyökeresen megváltoztatandó, különösen pedig szükséges: Állami kezelés alá vonandó penztárak vezetése. Megszüntetendő az autonómia és az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Penztár. Ennek helyét foglalnia el a m. kir. Állami Munkásbiztosítási Hivatal, mint az intézmény első fóruma. A baleset biztosításánál eltör- lendő az építőiparosokat igen sereimes tőkefedezeti alapon való számítás és e helyen fix tétel- lek állapítandók meg.

Méről-holnapra.

*

— Szép asszony feleség... —

A modern férfi és modern asszony egy érdekes és igen lenyeges kérdésben. Lassankint homlokegyenest ellenkező fölfogásra jutnak. A mai férfi nem kíván szép nő feleséget, a nő pedig egyre követelőbben nyilatkozza azt a nészt, hogy a férfi, a kinek egy életre irántukit mag- szep legyen, erős, sportokban edzett, elegáns és ápolott testű. És ez nem az erőszakkal szönyve- burcolt problémák közül való, hiszen feministák bangoztatják leggyakrabban, hogy az a nő, a ki egészen, tisztán megőrizte magát a házassá- gaig, joggal megkivánhatja, hogy a férfi is meg- felelő lelki és testi kvalitásokkal ajándékozza meg. Ez a követelés nem új, de határozottan új a nőknek különösen, talán kissé túlzott vágyako- zása a testileg szép férfiak iránt. Lehet, hogy a természet utmutatása ez, talán így akarja erő- sebb utódokkal pótolni a mai kor degenerált em- bereit, bár igen közelekvő az a magyarázat is, hogy a sportolás, illetve a nők egyre növekvő érdeklődése és sportszeretete fölbeszéli a vágyo- kat a szép, jó föllepésű és izmos férfi iránt. Talán elkésett romantika, talán perverzitás, de min- den esetre föltalálható ez a vonzóds a nők lel- kében.

Ezzel szemben a férfiak ugyancsak hüvösen és szkeptikusan fogadják a túleményes szépsé- geket, a mint arról van szó, hogy feleséget ke- ressenek. Óvakodnak, felnek a túlelétesen szép nőtől, a ki szuveren büszkeséggel fogadja a lá- bai elé omló hódolatot. Flirtölnek vele, halálisan bele szeretnek, elha mozzák a szerelmük minden jelével, szívesen megverkeznek, tönkre men- nek érte, bizonytalan időig tartó hiezott is kesz- seggel kónek de feleségül el nem veszik sem- miért sem.

Mi az oka a modern férfi tartózkodásának? Gyavaság, mondják a nők. Az önbizalom hiánya. Az igazsághoz közelebb áll az, hogy a modern férfi, a ki „sokkal jobban leköti a foglalkozása, a munkája mint őseit, nem szentelhet annyit időt a feleségének, nem kötheti le teljesen az asszonyt, nem irányíthatja magára minden gon- dolatát s nem bízik eléggé magában, még kevesbe az asszonyban, legkevésbé a barátaiban. A szép nő azonban érzékeny és ritka virágszál, a ki több gondozást, ápolást kíván. A környezetere csodálatos hatásal van az tagadhatatlan.

Más kérdés az, hogy a dolgozó, kenyérke- reső férfi élettartásául alkalmas-e a szép nő, a ki túlságosan sokat törődik önmagával, a társá- ságban önkénytelenül is központnak érzi magát és unja is már a kedveskedéseket, a mikkel a szépségéért leánykorában elhalmozott. A férfi szempontjából, de általánosab megpöntből is előnyösebb az a háziasság, a melyben a nő érzi magát lekötelezettnak, a hol ne a férfi az, a ki uszhat a boldogságban, a miért az isteni nő megajándékozta a kezével. A modern férfi nem engedhet meg magának akkora fényűzést, hogy háremhölgyet vegyen magának, ha csak egyet is, a kinek minden kivaaságot teljesíti, a kivel pom- pazik. A mai férjnek dolgos, szerezzebb asszony kell, a ki a mellett elég műveltség- hoz, hogy társadalmilag szerepelhessen a férje mellett vagyis házas nőt kíván, ha nem is a szónak ré- gibb, vidékes értelemben. Az asszony lehet hivatalnoknő, taníthat, dolgozhatik a néklül, hi- valdósságának egyedül a főző kanál volna a bizonyítéka.

Akarmennyire hízelgő is a szép asszony feleség, a mai férfi nem kér ebből a cseme- géből. Ez esetleg a férfiak nagyobb józanságára mutat, valamint az is, hogy erre később haza- sodnak, a mi pusztán megváltozott gazdasági viszonyokkal nem magyarázható. Tény az, hogy nem csak a társaság körüljajongott, csillagó szép- segei maradnak pártában, de a közpöztályi le-ányai közül is sokkal hamarabb mennék férjhez azok a leányok, a kik nem elragadó szépségek. Ezzel nem állítjuk azt, hogy egyenesen a csunya- kat választják ki a hazasülőnd férfiak, hanem, hogy elkerüljük a feltűnő szépségű leányokat. A legújabb bizonyíték erre egy angol áruhá- z tulajdonosának a nyilatkozata, a ki egy újságíró előtt ezeket mondotta:

— A legfőbb törekvésem az, hogy lehető- leg csupa szép leányt alkalmazzak. Minél szebb — annál tovább marad meg az állásában. A cis- nos, a ké-vekesb erimes leányokat mind elviszik tőlem, egyik a másik után megy férjhez. Jól tud- dom, hogy a szép nő nem a legkiválóbb mun- kaerő, mert a kellenél többet foglalkoznak a saját személyiséggel, mégis a Jegszebbet igyek- sém alkalmazni, mert így állandó személyzetre tehetek szert...

